

250. obljetnica koljnofske crkve

Kašad, najjužnije selo Mađarske

4. – 5. stranica

Prisjećanje na Ivana Antunovića

6. stranica

Skup posvećen Krleži

10. stranica

Jedinstvena pučka i crkvena svečanost

Ljeto je vrijeme godišnjih odmora, školskih praznika, ljetovanja, a time i velikih godišnjih festivala te kulturnih, zabavnih i sportskih programa. I najmanja naselja održavaju svoje dane sela, a u gradovima i turističkim središtima održavaju se brojni festivali, koncerti, izložbe i drugi kulturni sadržaji. Vrijeme je to opuštanja i zabave, ali i čuvanja te stvaranja tradicije. No, rijetki su događaji koji imaju stoljetnu tradiciju kao što su to sinjski „Dani alke i Velike Gospe”, u isto vrijeme pučka svečanost i crkvena svetkovina koja je 2010. godine uvrštena na UNESCO-ov Popis svjetske nematerijalne kulturne baštine. Tjedan dana uoči svetkovine Velike Gospe održano je svečano otvorenje podizanjem službene zastave manifestacije. Kako stoji u pozivu gradonačelnika Sinja na ovogodišnju alku, cilj je manifestacije ukazati na važnost očuvanja tradicijske kulture, povijesnih, kulturnih i drugih vrijednosti koje su postale identitetom toga kraja. I ove godine manifestaciju će obilježiti nizom programa. „Pred nama su dani kad evociramo uspomene na naše pradjedove i sve ono što su nam ostavili u nasljeđe. Prisjećamo se slavne bitke iz 1715. godine kada je „šačica” Sinjana uz zagovor Čudotvorne Gospe Sinjske porazila silovitu osmanlijsku vojsku koja je u osvajačkom pohodu pokušala osvojiti grad. Potpuno svjesni povijesne veličine znamenite bitke i ponosni na svoje pretke otrgnuli smo je zaboravu, sačuvali i očuvali kroz štovanje Čudotvorne Gospe Sinjske i vitešku igru Sinjsku alku. Svetkovina Velike Gospe, naše zaštitnice, i Sinjska alka utkale su se u svaku poru našega čovjeka”, stoji uz ostalo u pozivu sinjskog gradonačelnika.

Kao i svake godine, organizatori su se pobrinuli za raznovrstan program u kojem svatko može naći nešto po svojem ukusu – od koncerata suvremene i klasične glazbe, rock i etno festivala, kreativnih radionica, sportskih turnira do samih alkarskih svečanosti te crkvenih slavlja. Središnja alkarska svečanost na programu je u nedjelju 14. kolovoza od 16:30. Na Veliku Gospu u 9:30 počinje jedinstvena procesija ulicama grada sa slikom Čudotvorne Gospe Sinjske, a u 11 sati misno slavlje. Stoga, ako ste u tome kraju, posjetite Dane alke i Velike Gospe, a ako niste, pratite misu i utrku alkara u prijenosu uživo na HTV-u.

S. B.

Glasnikov tjedan

„Skupština Hrvatske državne samouprave izjavljuje da građani u Mađarskoj koji se deklariraju Bunjevcima kao subetnička skupina čine nerazdvojivi dio hrvatske narodnosti u našoj domovini. U ime naše narodnosti odbacujemo bilo kakvo mišljenje po kojemu Samouprava sprječava iskazivanje kulturnog identiteta bilo koje hrvatske zajednice ili oduzima njeno povijesno nasljeđe.”

ma li ili nema u Mađarskoj „bunjevačkog pitanja”? Hrvatska državna samouprava na sjednici održanoj 14. ožujka 2020. godine s dva suzdržana glasa prihvatila je „Deklaraciju Hrvatske državne samouprave o nacionalnoj pripadnosti Bunjevaca u Mađarskoj”. Na sjednici je od 31 zastupnika bio 21. U Deklaraciji stoji: „Skupština Hrvatske državne samouprave izjavljuje da građani u Mađarskoj koji se deklariraju Bunjevcima kao subetnička skupina čine nerazdvojivi dio hrvatske narodnosti u našoj domovini. U ime naše narodnosti odbacujemo bilo kakvo mišljenje po kojemu Samouprava sprječava iskazivanje kulturnog identiteta bilo koje hrvatske zajednice ili oduzima njeno povijesno nasljeđe.”

Hrvatska državna samouprava Deklaracijom je iznijela svoj politički stav glede nacionalne pripadnosti Bunjevaca u Mađarskoj, rekao je 16. travnja 2022. godine u HRT-ovoj emisiji „Globalna Hrvatska” predsjednik HDS-a kratko dodavši kako znamo tko smo i da su Bunjevci dio hrvatskoga naroda. U istoj emisiji novoizabrani glasnogovornik Hrvata u mađarskom parlamentu rekao je kako je pred mađarskim parlamentom dvaput bila inicijativa za priznavanje Bunjevaca kao posebne narodnosne zajednice, ali je oba puta odbijena zahvaljujući politici HDS-a i stavu Mađarske akademije znanosti. Dodao je kako ono što se sad događa na jugu Mađarske dolazi iz Vojvodine i Srbije i kako taj pokret ne vodi nikamo. „I stav Vlade i moj osobni stav”, reče glasnogovornik, „jest da u Mađarskoj postoji jedan hrvatski korpus sa subetničkim skupinama – od kojih su jedna Bunjevci”.

Što se zapravo događa na jugu Mađarske (osim južnoslavenskih plesačnica)!? U godini smo popisa stanovništva. O tome se raspravljalo i na Skupštinama HDS-a, kako bi pred popis između ostaloga trebalo uvjeriti sve Bunjevce na jugu Mađarske da su Hrvati. U priči su dvije opcije? Bunjevački Hrvati (Bunjevci) i Bunjevci nehrvati? U istome gradu nedavno su se uzburkale strasti oko zastave: bunjevačke nehrvatske koja je izvešena na gradsku kuću. S tim je, kako čujemo, upoznata i hrvatska diplomacija u Mađarskoj, s tim su upoznati i ministri vanjskih poslova. Pisma su Bunjevci nehrvati slali prije nekoliko godina mađarskim vlastima, pa i mađarskom premijeru. Doduše, ne u vezi sa zastavama.

Na glavnom bajskom trgu vijori se bunjevačka zastava Bunjevaca nehrvata. Na stolu je na vidnom mjestu izdanje „Bunjevácok”, izišlo u nakladi Bunjevác Kulturális Intézet. U jednoj drugoj knjizi čitam zahvalu autora toga izdanja. U Baji u seriji „Biseri bunjevačke književnosti u Mađarskoj”, koju je pokrenuo bajski Bunjevác Kulturális Intézet, objavljen je rad biskupa Ivana Antunovića „Értekezés a Duna-menti és Tisza-menti bunjevácokról és soká-cokról”.

Na svojoj bajske sjednici Predsjedništvo Saveza Hrvata u Mađarskoj razmotrilo je kako Savez može pridonijeti uspješnom popisu stanovništva, s posebnim naglaskom na Bačkoj, zbog takozvanog bunjevačkog pitanja.

Ne znam ima li „bunjevačkog pitanja”. Ali da se o njemu sve glasnije govori u Mađarskoj čak i ja vidim i čujem. I očima i ušima ne vjerujem.

Branka Pavić Blažetin

Čitajte i širite Hrvatski glasnik, tjednik Hrvata u Mađarskoj!

HRVATSKI glasnik

Potpora za hrvatske narodnosne kampove

Na poziv Državnog tajništva za odnose s vjerskim zajednicama i narodnostima pri Uredu predsjednika Vlade za dostavu projektnih ideja za održavanje narodnosnih dječjih i omladinskih kampova tijekom 2022. godine kandidati su u slučaju prihvaćanja projekta za tuzemne kampove mogli dobiti potporu čiji se iznos kretao od minimalnih 300 000 do maksimalnih 3 500 000 forinti, dok se za financiranje kampova u matici dodjeljivao iznos između 500 000 i 4 000 000 forinti. Potpora se dodjeljivala u svrhu održavanja jezičnih kampova u kojem mladi naraštaji mogu njegovati svoj materinski jezik, kulturu i običaje te osnažiti pripadnost svojoj narodnosnoj zajednici. Za ukupno 22 prijavljena projekta hrvatske zajednice odobreno je 30 959 000 forinti. Potporu za održavanje kampova dobile su sljedeće hrvatske ustanove i organizacije:

Hrvatska državna samouprava za održavanje hrvatskog jezičnog kampa u matici – 3 milijuna forinti

Kulturno-prosvjetni centar Hrvata u Mađarskoj za održavanje hrvatskog jezičnog kampa u matici – 3 milijuna forinti

Kulturni i sportski centar „Josip Gujaš Džuretin“ za održavanje kampa materinskog jezika u matici – 3 milijuna forinti

Hrvatski kulturno-prosvjetni centar „Stipan Blažetin“ za održavanje kampa materinskog jezika u matici – 3 milijuna forinti

Hrvatski dječji vrtić, osnovna škola i učenički dom u Santovu za održavanje hrva-

Hrvatski folklorni kamp Kulturno-umjetničkog društva „Tanac“ održan je od 25. do 29. srpnja u Orfúu

tskog čitateljskog kampa – 3 milijuna forinti

Hrvatski dječji vrtić, osnovna škola, gimnazija i učenički dom Miroslava Krleže za održavanje poučnog kampa u matici – 3 milijuna forinti

Hrvatski dječji vrtić i osnovna škola „Mate Meršić Miloradić“ u Sambotelu za kamp „Naša djeca u matici“ – 3 milijuna forinti i kamp „Gradišćanska vjerna sela u očima djece“ – 300 000 forinti

Kulturni centar bačkih Hrvata za poučni jezični kamp u matici – 3 milijuna forinti

Zbirka sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj za hrvatski državni katolički kamp – 609 000 forinti

Hrvatska samouprava Mohača za hrvatski jezični kamp u Mohaču – 400 000 forinti i hrvatski jezični kamp u Filipu Jakovu – 500 000 forinti

Hrvatska samouprava Udvara za VII. Hrvatski ljetni kamp običaja i tradicija u Udvaru – 500 000 forinti

Udruga baranjskih Hrvata za narodopisni kamp namijenjen baranjskoj hrvatskoj djeci – 500 000 forinti

Kulturno-umjetničko društvo „Vizin“ za XI. Tamburaški kamp – 500 000 forinti

Hrvatska samouprava Šikloša za VII. Hrvatski kamp nadarenih – 500 000 forinti

Osnovna škola i čuvarnica Mihovila Nakovića u Koljnofu za hrvatski jezični kamp – 500 000 forinti

Hrvatska samouprava Zalske županije za hrvatski regionalni tamburaški kamp – 500 000 forinti

Kulturno-umjetničko društvo „Tanac“ za hrvatski folklorni kamp „Pačići“ u Orfúu – 400 000 forinti

Kulturna udruga Dušnoka za hrvatski jezični i folklorni kamp – 400 000 forinti

Hrvatska kulturna i vjerska udruga mladih katolika Hrvatskog Židana za 29. Školu u prirodi za mlade hrvatske katolike „Peruška Marija“ – 400 000 forinti

Hrvatska samouprava Pustare za održavanje kampa s ciljem njegovanja hrvatskih tradicija i kulture – 350 000 forinti

Hrvatska samouprava Kerestura za održavanje kampa s ciljem njegovanja hrvatskih tradicija i tamburaške glazbe – 300 000 forinti

Hrvatska samouprava Salante za održavanje hrvatskog kampa u Salanti – 300 000 forinti.

S. B.

Hrvatski jezični kamp Hrvatske samouprave Mohača održan je od 4. do 8. srpnja u Šokačkoj kući

Kašad, najjužnije selo Mađarske

Načelnica Kašada rekla mi je kako se u selu gradi zajednica i kako jednim od najvećih postignuća svojeg dosadašnjeg načelničkog mandata smatra upravo stvaranje složne seoske zajednice. Od listopada 2019. načelnica je Zorica Plužar Gavallér. Utemeljena je ponovno i Hrvatska samouprava, koju čine predsjednik Ljubinko Zoltán Bosnyák, Zorica Plužar Gavallér i Aranka Antolović.

A kako je krenula u utrku za načelnicu Kašada? „Mene su potražili brojni mještani i nagovorili me da se kandidiram. Dvumila sam se, ali ipak sam se odlučila i, evo, tu sam. Rođena sam u selu, u njemu sam provela cijeli život i ljudi su imali povjerenja u mene“, kazuje Zorica. Dugo je bila i voditeljica malog kašadskog vrtića, a nakon njegova zatvaranja radila je u Bremenu. Majka je dvoje djece i živi sa svojom majkom, koja joj je i dandanas velika podrška, kao i djeca. Posebna joj je podrška kći Fanni, koja živi s njima.

Kašad je malo selo s 278 stanovnika, ali taj se broj stalno mijenja. Mladi odlaze na školovanje i većinom ostanu u gradovima, tako da je danas u selu puno starih ljudi. U Kašadu ima 98 žena, reče načelnica, od kojih mnoge stanuju same u kućama. Ima jako puno udovica, a i nekoliko starijih muškaraca. Ne tuži se, već s radošću reče kako u Kašadu ima i 50 djece do 18. godine, ali i taj se broj stalno mijenja. U vrtić, školu pa i u jaslice djeca odlaze u obližnje Breme. Selo ima svoj autobus i domarsku službu, koja se brine da djeca sigurno stignu u jaslice i vrtić, dok po djecu školske dobi dolazi školski autobus iz Bremena. Bilježništvo im je u Nagyharsányu. U selu djeluje i Hrvatska samouprava s troje zastupnika, od kojih je jedna i Zorica Plužar Gavallér. Ističe kako Hrvatska samouprava ima vrlo malo programa i kako je slaba suradnja dviju samouprava, mjesne i hrvatske. U tročlanom zastupničkom tijelu Hrvatske samouprave Kašada predsjednik je Ljubinko Zoltan Bošnjak, a zastupnice Zorica Plužar Gavallér i Aranka Antolović.

Sadašnje vodstvo sela (zastupnici Mihály Horváth, György Laki, István Orsokics, Katalin Sztipánovics i načelnica Plužar Gavallér) naslijedilo je brojne projekte od bivšega vodstva sela i načelnika Ljubinka Zoltana Bošnjaka. Ti se projekti uspješno provode, neki su i privedeni kraju, a neki su još u tijeku. Primjerice, uz potporu iz programa EFOP-3.7.3-16-2017-00051 ostvaren je projekt „Kásádi oktatásfejlesztés felnőttek számára“. Projekt je to koji je s 80 milijuna forinti financiran potporom mađarske vlade i Europskog socijalnog fonda.

Osim toga, uz potporu iz programa EFOP-1.8.2-17-2017-00034 ostvaren je projekt „Az egészségügyi alapellátás fejlesztése Dél-Baranyában“. Taj je projekt sa 110 milijuna forinti također financirala mađarska vlada i Europski socijalni fond.

Prva slijeva načelnica Kašada Zorica Plužar Gavallér

Uz potporu iz programa TOP-5.3.1-16-BA1-2017-00011 ostvaruje se projekt „A közösségi felelősség- és szerepvállalás erősítése Kásádon és térségében“ u vrijednosti od 55 milijuna forinti, u koji je uključeno pet sela. Financiran je iz istih izvora – mađarske vlade i Europskog socijalnog fonda.

Mjesna samouprava Kašada kao nositelj projekta u konzorciju koji uz Kašad čini još šest samouprava (Beremend, Egyházasharaszti, Gordisa, Kistapolca, Márok i Matty) ostvaruje iz programa EFOP-1.5.3-16-2017-00075 projekt „Humán szolgáltatások fejlesztése a Siklósi járásban“ u vrijednosti od 243 913 097 Ft.

Selo ima godišnji proračun od stotinjak milijuna forinti, a ima se što održavati u selu, reče načelnica. Izdvaja nekoliko većih i važnih priredbi koje ne okupljaju samo mještane nego i mnoge znatiželjnike. To su Tjeranje dvoprega i Gastronomski dan. Ovih dana čekaju se odluke o predanim natječajima. Željeli bi obnoviti Dom kulture izvana i iznutra te obnoviti sanitarne čvorove. Željeli bi i podmiriti troškove zapošljavanja djelatnika za kulturu. U Kašadu je i mjesni Zavičajni muzej oko kojega dio posla obavlja seoska samouprava radujući se svakom posjetitelju. Dobro surađuju s održavateljem, mohačkim Muzejom „Dorottya Kanizsai“. „Puno se u selu radi u društvenom radu, tako smo obnovili više objekata, a imamo namjeru obnavljati i dalje“, govori načelnica. Planiraju urediti i nekoliko prigodnih izložbi u našim prostorima. Ponovno se skupio KUD „Dola“, koji vodi Anita Szondi.

FOTO: SAMOUPRAVA KAŠADA

Mnogi programi ostvaruju se uz pomoć brojnih volontera iz naselja

I tomu se raduje načelnica Kašada, jer i to okuplja zajednicu. Pokušavaju oživjeti veze s pobratimljenim Baranjskim Petrovim Selom i Gorjancima, možda će to sad nakon popuštanja pandemije biti i lakše. Tu je i veza s Belišćem i Feričancima. U selu ima devetnaest radnika u programu START, od kojih je njih šestoro iz Beremenda, a ostali su iz Kašada. Sadi se krumpir, mak, luk, sije kukuruz i pšenica, to se i prodava. „Radimo mi“, reče načelnica, „puno“. Prihod od prodanih proizvoda ponovno se ulaže u proizvodnju ili se iz njega pokrivaju socijalne potrebe stanovništva. Crkva je u selu, mise su kako stigne svećenik bremenske župe Celestin Benchea. Zvonarica Mariška Stević brine se o crkvi.

Branka Pavić Blažetin

Suradnja hrvatske škole Miroslava Krlež iz Pečuha i Gimnazije Pula

Dana 7. lipnja 2022. u edukacijskoj kuhinji na Tržnici Pula u kuhanju su sudjelovali učenici Gimnazije Pula (1. a, 1. e i 1. g razred) i učenici hrvatske škole Miroslava Krlež iz Pečuha. Na Tržnici Pula 12 učenika i profesora radilo je pljukance s umacima: umakom od tartufa, umakom pesto genovese i istarskim žgvacetom. Uz pljukance poslužena je i zelena salata s rajčicama, a za desert palačinke s marmeladom i Nutellom.

Profesorice Gimnazije Pula koje su sudjelovale u kuhanju jesu Meri Šimunov, Nataša Tončić, Lara Jurčić-Matošević i Karin Bolković. Prateći su profesori iz Pečuha Rita Ronta i Grga Kovač.

Riječ je o projektu razmjene učenika iz Gimnazije Pula i hrvatske škole „Miroslav Krlež“ iz Pečuha koji je počeo 2019. godine. Cilj je da učenici iz Pečuha budu s učenicima pulske Gimnazije radi što boljeg usvajanja jezika, ostvarivanja prijateljstva, upoznavanja s Hrvatskom. Aktiv profesora Hrvatskog jezika iz Gimnazije Pula zadužen je za program tijekom petodnevnog boravka.

Karin Bolković

Izvor: gimnazijapula.hr

III. GASTRONOMSKI-DAN KAŠAD 2022.08.20.

Lokalna Samouprava Kašada
srdačno Vas poziva na tjeranje dvoprega
i gastronomski dan koji će se održati
20.08.2022.

10⁰⁰ TJERANJE DVOPREGA

- 8⁰⁰ Dolazak i prijava dvoprega
- 9⁰⁰ Tehnički dogovor
- 9³⁰-12⁰⁰ I. i II. dio natjecanja
- 12⁰⁰ Ručak
- 13⁰⁰ Lovačka utrka
- 14⁰⁰ Svečana objava rezultata

14⁰⁰ KUHANJE MANJINSKIH JELA

15⁰⁰ DVORAC ZA SKAKANJE,
LJULJAČKA, GLITTER

16³⁰ KULTURNI PROGRAM

KUD Ladislav Matušek Kukinj
KUD Vokanj
KUD Pelikan
KUD Seljačka Sloga Baranjsko Petrovo Selo(HR)
Martina Petrović Harmonika Velikoselo

18⁰⁰ DEGUSTACIJA JELA (ovčuna, paprikaš, sarma, cigansko jelo i kruh, gibanica)

19⁰⁰-2⁰⁰ BAL, SVIRA ORKESTAR BARANJA

Cijelodnevni program je besplatan, Svakog rado očekujemo.

ZAVIČAJNI MUZEJ U KAŠADU

Bio je petak, 26. listopada 1984., kad je u Kašadu svečano otvoren zavičajni muzej. Otvoren je u sastavu Mohačkog muzeja uz potporu tadašnjeg ravnatelja Muzeja Đure Šarošca. Prigotovljena je zavičajna kuća (muzej) podravske šokačke Hrvata u Kašadu. U trošnoj kući prije otkupljenja živio je desetljećima, točno 62 godine, bračni par Janja i Đuro Horvat (Franjini). Zanimljivo je kako je u kuću netom nakon otkupljenja udario grom te je trskom pokrivena kuća začas izgorjela. Suradnici Zavoda za zaštitu spomenika vratili su kući izvoran izgled. Tako je na koncu opremljena izvornim namještajem, posteljinom i tkaninama, škrinjom, stolom i stolicama... Ima „prednju sobu“, otvorenu kuhinju, „kiljer“, štalu, kolnicu, đeram, ambar, svinjac... Kažu kako je kuća stara više od dvjesto godina. Dugi niz godina za brigu o zavičajnom muzeju u Kašadu bio je zadužen Pavo Vrbanac, koji je stanovalao u susjedstvu.

Prisjećanje na biskupa Ivana Antunovića u Kalači

Hrvatska samouprava grada Kalače 19. lipnja priredila je već tradicionalni spomendan na biskupa Ivana Antunovića (Kunbaja, 19. lipnja 1815. – Kalača, 13. siječnja 1888.). Tako je već više od dvadeset godina, sve od 2001. godine kad su mu „zahvalni bački Hrvati“ u povodu 125. godišnjice njegova imenovanja za naslovnog biskupa postavili spomen-ploču u predvorju nekadašnje kanoničke kurije, donedavno nadbiskupijske riznice. Otada svojevrsni županijski hrvatski dan okuplja bunjevačke, šokačke i racke Hrvate iz Kalače i drugih bačkih naselja u Mađarskoj.

Misno slavlje predvodio je župnik subotičke katedrale mons. Stjepan Beretić

Prisjećanje na kalačkog kanonika, naslovnog biskupa bosanskog, duhovnog vođu i preporoditelja bunjevačkih i šokačkih Hrvata u Ugarskoj, publicista i pisca, ove godine u povodu obilježavanja 207. godišnjice njegova rođenja već tradicionalno započelo je misnim slavljem u kalačkoj prvostolnici posvećenoj Uznesenju Blažene Djevice Marije.

Misno slavlje predvodio je katedralni župnik svete Terezije Avilske u Subotici mons. Stjepan Beretić, a s njime su služili somborski župnik i predsjednik Katoličkog društva „Ivan Antunović“ Josip Štefković, baškutski i garski župnik Tibor Szűcs, biskupski vikar za narodnosti i santovački župnik Imre Polyák te Szabolcs Tomaskovity rodod iz Kačmara. Okupljene je na hrvatskom jeziku pozdravio kalački župnik i dekan, kancelar Nadbiskupskog ordinarijata Ernő Fülöp. Kao i svake godine od spomenute 2001., misno slavlje uljepšao je Crkveni pjevački zbor santovačkih Hrvata pod vodstvom kantora Zsolta Siroka. Domaći vjernici misu su pak uljepšali čitanjima i molitvom vjernika na hrvatskom jeziku. Svečanost su uveličali generalni konzul RH Pečuhu Drago Horvat, konzul savjetnik Neven Marčić i zamjenica predsjednika HDS-a Angela Šokac Marković.

Uz prigodne riječi predsjednice samouprave Marije Ivó i uz bunjevačku himnu „Kolo igra, tamburica svira“ koju su izveli članovi garskog tamburaškog sastava „Bačka“ kod spomen-ploče bi-

Na svečanom polaganju vijenca

skupu Antunoviću zajednički vijenac podunavskih Hrvata položili su generalni konzul RH u Pečuhu Drago Horvat i predsjednik Katoličkog društva „Ivan Antunović“ Josip Štefković.

Usljedio je prigodni kulturni program u Nadbiskupskom vrtu u centru „Platán“, a sa spletom bunjevačkih plesova nastupio je bajski KUD „Bunjevačka zlatna grana“ u pratnji garskog orkestra „Bačka“. Druženje je nastavljeno zajedničkom večerom i plesničnicom uz orkestar „Bačka“. Priredba je ostvarena uz potporu Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije.

Aljmaški župnik, kalački kanonik i naslovni biskup Ivan Antunović najistaknutija je osoba 1870-ih i 1880-ih godina u Ugarskoj. On je svojim političkim i kulturnim djelovanjem nastojao probuditi svoje sunarodnjake izložene snažnoj politici odnarođivanja i othrvavanja. Pokretač je prvih novina među ugarskim

KUD „Bunjevačka zlatna grana“ iz Baje

i podunavskim Hrvatima, Bunjevačkih i šokačkih novina, koje su izlazile od 1870. do 1875. godine, zatim i Bunjevačke i šokačke vile. Najistaknutije mu je djelo „Razprava o podunavskih i potisanskih Bunjevcih i Šokcih u pogledu narodnom, vjerskom, umnom, gradjanskom i gospodarskom“, najvažnija knjiga podunavskih Hrvata u 19. stoljeću (objavljena 1882. godine). Autor je više knjiga pripovijesti, romana i pobožnih djela. Jedan od najzaslužnijih za oživljavanje njegove ostavštine te promicanje njegova života i djela pokojni je mons. Lazar Ivan Krmpotić, osnivač i predsjednik Katoličkog društva „Ivan Antunović“, koji krajem 80-ih godina prošloga stoljeća pokreće godišnje spomendane na nekadašnjeg aljmaškog župnika u Mađarskoj. Osim toga, on svojim redovitim godišnjim predavanjima promiče misli o nacionalnom preporodu bačkih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca. Zaslužan je i za objavljivanje knjige o životu i radu biskupa Ivana Antunovića i njegove Razprave, tiskane 2002. godine u nakladi Hrvatskog znanstvenog zavoda u Pečuhu i budimpeštanske nakladničke kuće „Croatica“. Pod naslovom „Sto godina poslije“ objavljena su njegova najvažnija izlaganja o biskupu Antunoviću i njegovu djelu koja su održana u Subotici, Aljmašu i u drugim raznim prigodama. Zahvalni bački Hrvati postavili su mu spomen-ploče u Kalači i Aljmašu, a hrvatska zajednica u Mađarskoj prošle godine postavila mu je i veliki kip pokraj crkve svetog Antuna Padovanskog u Baji. Pronađeno je mjesto njegova groba, a nadgrobni je spomenik nažalost uništen.

S. B.

Pogan: koncert za Duhove i planovi

U organizaciji Hrvatske samouprave Pogana i Hrvatske narodnosne udruge u dvorištu Seoske kuće u Poganu 11. lipnja održan je tradicionalni koncert za Duhove. Nastupili su Ženski pjevački zbor „Snaše”, orkestar „Misija ViT” i KUD „Marica” iz Salante.

U Poganu djeluje mala, ali marljiva hrvatska zajednica koju okuplja Hrvatska samouprava Pogana na čelu s predsjednicom Agicom Dragovac. Djeluje i Hrvatska narodnosna udruga

Ženski pjevački zbor „Snaše”

U nošnji predaka

Pogana, koja okuplja uglavnom članice poganskog Ženskog pjevačkog zbora „Snaše”.

„Hrvatski događaji u Poganu prilika su da se okupi zajednica i da se susretnu ljudi. Hrvatsko stanovništvo starije je dobi, teško se kreće, a pandemija koronavirusa dodatno je otežala susrete s njima. Ako i ima priredbi i događanja, teško se odlučuju doći na mjesto održavanja. Jedino ako ih dovedu članovi obitelji ili tko od organizatora ode po njih. Takvim uvjetima trebamo prilagoditi svoj rad”, ističe predsjednica Hrvatske samouprave Pogana Agica Dragovac.

Tako su prošle godine obilazili kuće starijih Hrvata i pitali za potrebe, za ono čemu bi se radovali, da im u tome pomognu. Još se uvijek malo boje koronavirusa. Stoga se Hrvatska samouprava

KUD „Marica”

trudi datoj situaciji prilagoditi svoj rad. Pratili su i prate kako su, je li tko bolestan, a za Božić i Uskrs svakoj hrvatskoj obitelji darovali su simbolične poklone kako bi mirno mogli kod kuće napraviti „božićni bošnjački stol” s jabukama, kolačima, pšenicom, uz *Hrvatski glasnik*, *Hrvatski kalendar*. . . Isto tako bilo je i za Uskrs 2020. i 2021. „Jako su se radovali. Dobro je to tako bilo. Vidjeli smo da cijene našu brigu. Nedavno smo organizirali autobus i nas tride-

Dio nazočnih

setak pogledalo je plesni koncert ansambla ‘Lado’ kad je gostovao u Kulturnom centru ‘Kodály’, reče Agica Dragovac.

Dodaje kako u selu ima četrdesetak hrvatskih obitelji, ali ih je svake godine manje, što je strašno. Mnogi umiru, a u Pogan se ne useljavaju Hrvati, nego samo Mađari.

Za ovogodišnje Duhove Hrvatska samouprava sa Ženskim pjevačkim zborom „Snaše” priredila je već tradicionalni program. Okupio se lijep broj mještana. Osim Snaša nastupio je KUD „Marica” iz Salante i orkestar „Misija ViT”. U KUD-u „Marica” pleše i desetak Pogančana, stoga treba pomagati KUD, a i seljani se raduju kad vide svoje na pozornici. U Poganu nije ni prije bilo plesne grupe, uvijek su Pogančani odlazili plesati u Salantu. Dobro je to tako, neka se druže, reći će jedni i drugi. Tradicionalno za veće blagdane Hrvati iz Pogana hodočaste u Đud. U lipnju priređuju zabavu na Ivanje, a i ove godine Hrvatska će samouprava organizirati jednodnevni kamp za djecu. Planiraju i natjecanje ribiča, kako kažu, „za ljude”, jer ima petnaestak ribiča koji stalno pecaju. Oni i njihove obitelji okupit će se na pecanju i druženju.

Branka Pavić Blažetin

250. obljetnica koljnofske crkve

Na dan Pohoda Blažene Divice Marije k Elizabeti pred točno 250-imi ljeti posvetili su hodočasnu crkvu na rubu sela daleko od stanov. U ovi burni dvi i pol stoljeći čuda se ča prominilo u žitku Koljnofcev, ali jedno je ostalo čvrsto: vjera i poštovanje Blažene Divice Marije.

Grupa organizatorov na čelu s mjesnim farnikom kanonikom Antalom Némethom već je počela s planiranjem ove svetačnosti na početku jubilaranoga ljeta. Pokidob je zahvaljujući preuzvišenomu biskupu dr. Egidiju Živkoviću od 2014. ljeta Koljnof med hrvatski shodišći, ni bilo pitanje da čedu uz obljetnicu i prirediti Hrvatsko shodišće, a sada na posebni način. Pozvali su si hodočasne grupe iz Austrije, Ugarske, a pozivu su se odazvale i hodočasne grupe iz okolišnih sel Koljnofa ke su iz četirih smirov krenuli prema Koljnofu.

Poziv Koljnofcev primio je i biskup Željzna, ki već od početka svojega imenovanja Koljnofce prati i pomaže kot kad bi slišili pod njegovu biskupiju.

Svetačnost je počela otpodne sa svetačnim simpozijem koj su dali naslov „S Majkom Božjom na putu domom“. Ingrid Klemenčić u ime organizatorov pozdravila je časne goste: preuzvišenoga biskupa dr. Egidija Živkovića, dr. Mladena Andrića, veleposlanika Republike Hrvatske u Madjarskoj, Maju Rosenzweig-Bajić, savjetnicu Republike Hrvatske u Madjarskoj, Dubravku Severinski, načelnicu Sektora za pravni položaj, kulturu i obrazovanje Hrvata izvan Republike Hrvatske, Mladena Mišurića Ramljaka, načelnika partnerske općine Kiseljak, Matiju Firtla, parlamentarnoga zastupnika i časnoga gradjana Koljnofa, Franja Grubića, načelnika sela, i domačine: duhovne peljače kanonika Antala Németha i Anijana Marka Mogyorósija, peljača Hrvatske sekcije Jurske biskupije.

Na simpoziju su održana predavanja u vezi koljnofske Črne Madone i o povijesti svećenstva u ovom selu u srcu zapadne Madjarske.

Pri svetačnoj maši mons. dr. Egidije Živković, željezanski biskup sa subrati iz Austrije i Ugarske

Prvo su gledatelji mogli pogledati kratak film o legendi Črne Madone, ko su sastavili učenici pomoću učiteljic za jedno veliko naticanje u Karpatskom bazenu u kom su školari Osnovne škole i čuvarnice Mihovila Nakovića osvojili osmo mjesto. Po filmu se je obratila nazočnim Dubravka Severinski, načelnicu Sektora za pravni položaj, kulturu i obrazovanje Hrvata izvan Republike Hrvatske i ujedno čestitala Koljnofcem povodom jubileja.

Po pozdravni riči preuzvišeni je biskup dr. Egidije Živković održao svoje predavanje na temu „Majka Božja zagovornica Hrvatov i Madjarov“.

„Pod obrambom koljnofske Marije“ bio je naslov referata Koljnofca, papinskoga prelata Franja Egrišića, ki nažalost zbog zdravstvenih uzrokov nije mogao prisustvovati na skupu, ali nje-

Foto: TIBOR CSÉPRÉGI

Mnoštvo vjernikov u jubilarnoj crkvi

Trenutak za pjesmu
Koljnovska Maria
 Čudno pripetenje
 hodočastne kapele (odlomak)

Marija va lozi!
 Tvoje dite prosi;
 Neka me ustavit!
 Prvo ću ja vas svit.
 Starjim mi oprosti
 Po milosrdnosti!
 Ti si moja Mati,
 Daj mi put spoznati,
 Da Tvoja ustanem
 Na vse vieke Amen.

Ivan Blaževich
 Izdaju: Naše Novine
 Győr, 1920.

Hodočasnici su se ganuli iz Austrije i Ugarske

Koljnofski tamburaši su oblikovali mašu

Vjernici pred crikvom

gove je misli pročitao pater Anijan Marko Mogyorósi, peljač Hrvatske sekcije Jurske biskupije. Mag. Ivan Karall održao je interesantno predavanje „Iz Koljnofa rodjeni duhovnici u službi Boga, Crikve i naroda“.

Zadnje predavanje, „Od Marije do Marije“, bilo je sa slikami ilustrirano od peljača Hodočasne grupe svetoga Kristofa dr. Jožefa Egrešiča.

Predavanja čedu biti objavljena u jednoj knjigi još u jesen ovoga jubilarnoga ljeta.

Kako su se minjale slike na ekranu, tako se je čula jačka i molitva hodočasnih grupov ke su piše stigle do crikve. Njih je s molitvom i blagoslovom primio kanonik Antal Németh, farnik sela.

Po svetačnom ulazu hodočasnikov počeli su se sveti Očenaši, ke je dvojezično peljao pater Anijan Marko Mogyorósi.

Zvoni prelpe crikve naznanili su početak svete maše ku je predvodio biskup dr. Egidije Živković uz koncelebraciju peljača Hrvatskoga vikarijata biskupskoga vikara kan. duh. savj. mag. Željka Odobašiča i subratov iz Austrije i Madjarske.

Na početku svete maše preuzvišenoga je gospodina biskupa pozdravio farnik sela kanonik Antal Németh i zahvalio na podrški ku je on dostao u zadnji ljeti kot duhovni peljač ovoga sela.

Gospodin biskup dvojezično je pozdravio narod i predao čestitke jurskoga biskupa dr. Andrása Veresa.

Svetu mašu muzički su oblikovali koljnofski tamburaši pod vodstvom Geze Volgyija ml. i kantor László Knull.

Narod je iz prodike gospodina biskupa doznao kako su važne tri riči: „poslušnost“, „poslužiti“ i „pohoditi“. Slijedio je blagoslov nove i renovirane prodikaonice, ku je velikodušno financijski potpomagala i željezanska biskupija na čelu s dr. Živkovićem.

Na kraju svete maše u ime organizatorov i domaćinov pater

Anijan Marko Mogyorósi zahvalio se je preuzvišenomu biskupu, subratom, hodočasnikom i svim ki su svoje vrime i djelo aldovali za to da ov jubilej bude na pristojan način oblikovan.

Hodočasnike i vjernike čekala je obiljna agapa u farskom dvoru u postavljenom šatoru. Sveta maša bila je uživo emitirana i pred crikvom na velikom ekranu i na internetu, na YouTube kanalu „Mi Hrvati molimo skupa“.

U ime Fare Koljnof najsrdačnije zahvaljujemo Hrvatskomu vikarijatu za knjižice ke su bile posebno pripravljene za shodišće.

Ingrid Klemenčić

Izvor: Crikveni glasnik

Bogatstvo...

Domaći miništranti za svečevanjem

„Perspektive u intermedijalnom tumačenju Krležinog tekstovnog Univerzuma” – međunarodni skup posvećen Krleži

Miroslav Krleža jedan je od najvažnijih pisca u hrvatskoj književnosti 20. stoljeća. Poznato je da je dio mladosti proveo u Mađarskoj, gdje se i školovao. U Pečuhu je tri godine pohađao kadetsku školu, a u Budimpešti dvije godine studirao na vojnoj akademiji „Ludoviceum”. Zbog toga je dobro poznao onodobne mađarske društvene i kulturne prilike. Mađarske godine ostavile su dubok trag u Krležinim djelima, koja su čitana i u Mađarskoj, gdje ga slave kao velikana hrvatske književnosti.

U organizaciji Katedre za slavensku filologiju Instituta za slavensku i baltičku filologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta Lorándia Eötvösa u Budimpešti u mađarskom je glavnom gradu 13. svibnja održan Međunarodni znanstveni skup u povodu 40. obljetnice smrti Miroslava Krleže pod nazivom „Perspektive u intermedijalnom tumačenju Krležinog tekstovnog Univerzuma”.

Veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti dr. sc. Mladen Andrić pozdravio je sudionike skupa

Taj je skup bio planiran za prošlu godinu, ali je zbog pandemije odgođen. Dramski umjetnik Stipan Đurić pročitao je ulomak iz Krležina pogovora dramu „Aretej”, a sudionike skupa pozdravili su dekan Filozofskog fakulteta dr. hab. Dávid Bartus, sveučilišni profesor i pročelnik Katedre za slavistiku dr. sc. Stjepan Lukač te veleposlanik Republike Hrvatske u Budimpešti dr. sc. Mladen Andrić, koji je rekao: „Ovdje izlažu hrvatski, ali i mađarski profesori koji se bave Krležom iz različitih aspekata. Prije svega riječ je o književnosti, ali kod Krleže nikad nije riječ samo o književnosti. Zbog toga je on dodatno važan i Hrvatskoj i Mađarskoj, ali i širem prostoru u kojem je živio. On je aktualan i danas sa svim svojim mislima i porukama i drago mi je da se to bilježi i prati i u Mađarskoj.”

Voditelj Katedre za slavensku filologiju dr. sc. Stjepan Lukač kao vrsni poznavatelj opusa Miroslava Krleže kao temu ovog skupa odabrao je intermedijalnost, kojom se nastoje rastumačiti njegovi napredni, plodni i novi aspekti.

„Budimpeštanska kroatistika redovito organizira međunarodne znanstvene skupove koji su posvećeni raznim temama i raznim pitanjima. Krleža ima posebno mjesto u Budimpešti zbog više razloga: prvo što je pisac čitavog ovog prostora, pisac koji je i preko svoje biografije vrlo intenzivno bio povezan s Mađarskom, s kulturom, poviješću, jezikom itd. Njegova je književna produkcija iznimno bogata, prepuna raznoraznih refleksija, likova i događaja povezanih s Mađarskom”, izjavio je Stjepan Lukač.

U svojem izlaganju „Krležine sirene bioskopa” on je ukazao na tematsku i konceptualnu dramaturšku povezanost ranog nijemog filma te Krležinim avangardnih ranih dramskih tekstova (legendi).

„Ja sam u svome izlaganju govorio o jednoj neznatnoj sitnici. Krleža je volio ‘neznatne sitnice’, to je sintagma iz njegovih Zastava. Ta neznatna sitnica jest ‘sirena bioskopa’, koja se nalazi u njegovu Kraljevu i koja se ponavlja dva puta, što bi mogla biti i polisemija. Dakle, mogla bi biti ta mitološka sirena, ali nije. Ovdje je riječ o generatoru koji je služio da bi tadašnji putujući bioskopi imali struju. To je taj zvuk koji se javlja u tom dramskom tekstu.”

Nakon svečanog otvorenja uslijedila su predavanja na kojima su predsjedali Goran Rem, Suzana Marjanić, Jolan Mann, a svoja izlaganja održalo je dvadesetak izlagača.

Na svečanom otvorenju bili su i prva tajnica u Veleposlanstvu Marina Sikora, predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Guban, predsjednica Udruge Hrvata Budimpešte Eva Išpanović, predsjednica Hrvatske samouprave 16. okruga Kinga Kolesza, ravnateljica HOŠIG-a Ana Gojtan, predsjednik Hrvatske samouprave Staroga Budima-Bekašmeđera dr. István Attila Szoboszlai, književnik Dinko Šokčević i ostali.

Suorganizatori Skupa bili su Hrvatske samouprave grada Budimpešte, II. okruga, Bekašmeđera, Lipótváros, Újbuda, Hrvatska samouprava XII., XV., XVI. okruga, Hrvatska samouprava Čepela.

Dio nazočnih

Krleža je tijekom posjeta Pečuhu i Budimpešti 1947. napisao putopis „Izlet u Mađarsku”, koji je zanimljiv i suvremenim Mađarima. Gotovo sva njegova djela prevedena su na mađarski, a poznaje ga i kazališna publika. Njegove drame često su na programu Hrvatskog kazališta u Pečuhu.

Ispred akademije „Ludoviceum” u Budimpešti 2011. godine postavljena je skulptura akademske kiparice Marije Ujević-Galetović kao dar Grada Zagreba Budimpešti. Na skulpturi piše „Hrvatski klasik koji je znao mađarski”. To je spomen na velikog književnika koji je tamo diplomirao i postao neraskidivom sponom između Hrvatske i Mađarske.

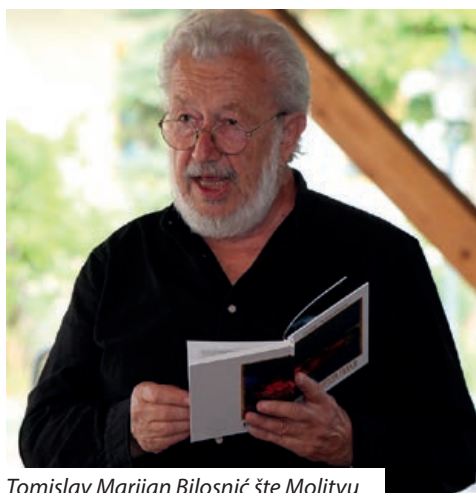
Neda Maretić

Bilosnićev večer Molitve sv. Franji u Koljnofu

„Onaj tko stvara mora vjerovati, ne može biti nevjernik!”

Gdo bi bio mislio da pred deset i nekoliko ljeti Tomislav Marijan Bilosnić, jedan od najplodnijih hrvatskih književnika iz Zemunika, postat će pravi prijatelj i zaljubljenik Gradišća, a pri tom i selektor i peljač programa sad jur tradicionalnih Književnih susreta u Koljnofu, koji će se ljetos prirediti od 8. do 11. septembra. Zvana toga, on gustokrat boravi u Gradišću, onkraj i okraj granice, a svoje uspjehe pripravan je s vrimena na vrime podeliti i s gradišćanskimi prijatelji. Tako je to bilo u petak 3. junija, ponovno u Koljnofu na književnom druženju kojega je otvorio dr. Franjo Pajrić, predsjednik Društva Hrvati.

„Još svenek malo književno druženje imamo, ali broj nije važan ako je samo jedan, koga interesira suvremena hrvatska književnost, već se isplati prirediti”, bile su Pajrićeve uvodne riči. Pozdravio je brojne goste iz Hrvatske, Austrije i iz naših gradišćanskih sel. „Danas sam primio iz tiskare našu najfrižu knjigu od naših hodočašćev sv. Kvirina, prvoga mučenika Panonije, koga je sv. Martin malo zničio u naši kraji. Zaslužio je čuda već, zato ćemo ga mi malo zbuditi na Pantovčaku, na Istri, u Krku, Sisku, a i u Sloveniji”, dodao je još domaćin, čije je riči sprohadjala prva molitva u muzičkoj pratnji Dubrovačkih kavaljerov. „Moja je bila želja da Molitvu sv. Franji predstavimo u Gradišću, Koljnofu”, prikdao je tajnu autor i preštao Molitvu po hrvatski ku smo potom čuli i na ugarskom, gradišćanskohrvatskom i nimškom jeziku na terasi pravoga mediteranskoga okruženja restorana Levande. Poema je preobrnuta na 25 jezikov i pet pisam, na dva afrička, japanski, rumunjski, talijanski, francuski, grčki, a med njimi i na gradišćanskohrvatski i ugarski jezik zahvaljujući nardarskomu etnologu i pjesniku dr. Šandoru Horvatu, ki je ovom prilikom predstavio i lani objavljene „Jačke”, takaj po ugarski, malo pozabljenoga File Sedenika, čiji se 160. rođendan svečuje 19. augustuša ovoga ljeta. Što nalize Bilosnićevu Molitvu, nju je primio i Sveti Otac, papa

Tomislav Marijan Bilosnić šte Molitvu

Dr. sc. Sanja Knežević, vanredna profesorica Sveučilišća Zadra govori o autoru

Domaćin, dr. Franjo Pajrić i Molitva po ugarski

Franjo, ki je poslao poseban blagoslov i čestitku za autorov rođendan, to je naglasila i dr. sc. Sanja Knežević, vanredna profesorica Sveučilišća Zadra, ka je dala književni osvrt o djelu. „Knjiga, ku čini samo jedna molitva, prvi je put objavljena 2009. ljeta u zbirci pjesama Molitve. Za tu pjesničku zbirku duhovne lirike Tomislavu Marijanu Bilosniću dodijeljena je Nagrada Tin Ujević. U zbirci Molitve objavljen je cijeli niz molitava, najviše Bogorodici. Pjesnička molitva pripada u sam vrh svjetske književnosti, a autor je jedan od rijetkih koji od 1970-ih godina piše poeme o društvenim okolnostima, domovini, ne samo o zavičaju. One su inspirirane ljepotom, baštinom povijesti. Sveti Franjo neiscrpna je inspiracija zbog puta duhovnosti. Tomislav zna reći: *Onaj tko stvara mora vjerovati, ne može biti nevjernik!*”, naglasila je predavačica. Sve što je vridno nosi i univerzalnu sliku, ova poema i danas, 800 ljet za svetim Franjom, govori da njegova duhovnost nije izgubljena, nego je njegov način žitka upravo univerzalna slika svita u kom ostane nadahnuće, rečeno je još na kraju promocije.

Pjesnik, slikar i putopisac Tomislav Marijan Bilosnić 18. januara ovoga ljeta napunio je 75 ljet svojega žitka, o njemu je govorio Herbert Gassner iz Celindofa, a gradišćanska književnica iz Austrije Dorotheja Zeichmann donesla je slavljenu svoju najnoviju knjigu „Od jutra do noći”. Prekrasne glazbene molitve ponudili su nam uz rijetki književni doživljaj gosti iz Beča, kantautor Josip Čenić i njegovi prijatelji u dalmatinskoj serenadi.

Tiho

U Tomašinu

Dana 7. srpnja u organizaciji Mjesne samouprave Tomašina i Hrvatske samouprave Tomašina priređen je Dan sela i Hrvatski dan. U prijepodnevnim satima ekipe su se nadmetale u malom nogometu. Uz nogometni teren ponuđeni su i drugi sadržaji, među njima i objed za sve stanovnike Tomašina i njihove goste. Djeca su cijelog dana mogla uživati u igri na trampolinu, zračnom dvorcu, vrtuljku, a nije izostala ni bogata tombola.

Na malonogometnom turniru sudjelovalo je sedam ekipa: Brazilok, Kókút, Várad, Drávatamási, Potony, Darány, Istvándi. Najbolja je bila ekipa Brazilok iz Sigeta. Najbolji strijelac turnira bio je Simon József Dtamasi, a najbolji vratar László Márk Kókut.

Svečano je prerezana vrpca na novoizgrađenoj cesti koja povezuje Tomašin i Drávagárdony. Iz programa „Magyar Falu” mjesna samouprava dobila je potporu od 26 251 565 Ft za obnovu putova izvan naselja i u njemu. U izgradnju ceste između Tomašina i Drávagárdonya u posljednje dvije godine iz programa „Magyar Falu” ukupno je uloženo 140 milijuna Ft. Nakon proglašenja rezultata malonogometnog turnira slijedio je kulturni program. Nastupili su plesna skupina „Kriollo” te Mário Bogdan, a zvijezde dana bili su Attila Tesók i Annamarti te Csabika, uz kojeg su se mnogi zabavljali na uličnom balu u noćnim satima.

Na programima dana čiji su domaćini bili načelnik Tomašina József Sabacz i predsjednica Hrvatske samouprave Tomašina Dragica Sabacz sudjelovali su parlamentarni zastupnik László Szászfalvi, predsjednik Višnamjenskog udru-

ženja barčanske male regije (Barcsi Kistérségi Többcélú Társulás) Támas Reiz, načelnik Drávagárdonya Sándor Berta i drugi.

Branka Pavić Blažetin

Svečano je prerezana vrpca na novoizgrađenoj cesti koja povezuje Tomašin i Drávagárdony

Foto: FACEBOOK LÁSZLÓ SZÁSZFALVI

VI. podravska fišijada

U organizaciji Samouprave grada Barča, Turističke, gastronomske i kulturne udruge grada Barča i Hrvatske samouprave Barča 16. srpnja na obali Drave održan je VI. međunarodni podravski dan obitelji i kuhanja ribe. Večer prije najhrabrijji su se počeli okupljati na obali Drave kako bi pripremili teren. Sutradan u ranim poslijepodnevnim satima slijedilo je svečano otvaranje dana uz bogate programe od ranih jutarnjih sati. Najmlađima se nudio zračni dvorac, vrtuljak, električni quad, natjecanje lukom i strijelom, park drvenih igračaka i još mnogo toga. Zabavljač Lacika Villányi od šatora do šatora zabavljao je natjecatelje i publiku. Orkestar „Podravka”, DJ Losy, DJ Menya, F. Lackó i Nihil Chips brinuli su se za glazbenu ponudu do kasnih noćnih sati. Izložba *oldtimer*a pobudila je veliku pozornost kao i natjecanje u kuhanju ribe te revijalno kuhanje u kojem su sudjelovali najbolji kuhari s bajske fišijade. Ekipa Hrvatske samouprave Barča u kategoriji „Halkedvelők” („Ljubitelji ribe”) osvojila je srebrnu medalju. Programi Dana privukli su više stotina posjetitelja na obalu Drave.

Ekipa Hrvatske samouprave Barča

Foto: HS BARČA

Mala stranica

Umjetnička radionica u Zavičaju

Među radionicama I. hrvatskog državnog kampa našla se i umjetnička radionica slikara Zlatka Price. Kako je hrvatski umjetnik Zlatko Prica rođen u Pečuhu i dio svojih djela darovao Gradu Pečuhu, točnije

Muzeju „Janus Pannonius“, sudionici kampa upoznali su se s njegovim životnim djelom pa i sami pokušali slikati u njegovu stilu. Izrađeni su vrlo vrijedni

radovi od kojih je potom napravljena izložba. Učenici su trebali obojiti jedno od njegovih crno-bijelo isprintanih djela i zatim oslikati svoje asocijacije na određenu sliku. Voditelji radionice ocijenili su radove, a najuspješnijima

smatrali su radove

Eszter Gulyás, Paulle Berisa i Lászlóa Korsósa. Autore i njihove radove donosimo na našoj Maloj stranici.

Eszter Gulyás

László Korsós

Paula Berisa

Dječji kamp u Hrvatskom zavodu

Sadržaji vezani uz hrvatsku kulturu, folklor, glazba, gastronomija, kupanje na bazenima te razne igre čekali su sudionike Dječjeg kampa Hrvatskog kulturno-prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin“ u Serdahelu. Kamp je održan od 25. do 30. srpnja, a na njemu je sudjelovalo osamnaestero djece iz pomurskih naselja.

Hrvatski kulturno-prosvjetni zavod „Stipan Blažetin“ sedmi je put priredio Dječji kamp. Prijašnjih godina većinom su sudjelovala djeca predškolske dobi, no ovaj put kamp je bio namijenjen osnovnoškolcima. Cilj je kampa svake godine, pa i ove, da se i tijekom ljeta njeguje hrvatska kultura, običaji i tradicija, da djeca budu u dodiru s hrvatskim sadržajima i da se druže.

„Sve manje obitelji govori hrvatski jezik. Kao učiteljica znam da se dio onoga što se nauči na nastavi tijekom školske godine preko ljeta zaboravlja. Kamp je prilika da djeca ipak čuju hrvatske riječi, da se upoznaju s dodatnim hrvatskim sadržajima, sa sadržajima o kojima ne čuju u odgojno-obrazovnim ustanovama. Naravno, sve to s mnogo igara, šaljivih zadataka, sporta, kupanja“, rekla je voditeljica kampa i ravnateljica Hrvatskog zavoda Zorica Prosenjak Matola.

U programu ovogodišnjeg kampa bili su sadržaji koji se vežu uz hrvatske pomurske tradicije. Prvi dan protekao je u upoznavanju sudionika odnosno u upoznavanju s hrvatskim pomurskim naseljima. Sudionici su naučili hrvatske nazive pomurskih naselja, prošetali se kroz Serdahel, upoznali se sa znamenitostima (crkvom, kapelicom) i s poviješću naselja. Drugi dan stigla je učiteljica Zsuzsana Fekete, s kojom su izrađivali razne predmete u „hrvatskim“ bojama. Treći dan bio je najveseliji jer je cijeli kamp otišao na bazene u Puztaszentlászló, gdje su se puno kupali i igrali u vodi. Četvrti dan bio je posvećen tradicionalnoj gastronomiji. Teta Marija Prosenjak pokazala je kako se prave kukuruzni žganci. Pričala je o starim vremenima i o tome kako su se hranili njezini roditelji, pa i ona kao djevojčica. Djeca su mogla isprobati kako se mijese žganci i kako ih treba oblikovati.

Sudionici kampa prate predavanje o puhačkim glazbalima

„Znam za žgance, moja ih baka često pravi i jako ih volim“, rekao je Zoran iz Mlinaraca te dodao kako voli i zlevanku i dedele.

U kamp su stigli i učitelji iz letinjske Glazbene škole kako bi djeci predstavili puhačka glazbala. Naime, u pomurskoj regiji nekad je tradicionalna bila puhačka glazba, a svirače puhače zvali su bandistima. Prije nekoliko godina u prostorijama Hrvatskog zavoda „Stipan Blažetin“ letinjska Glazbena škola organizirala je poučavanje puhačkih glazbala. Tad je bilo šest do sedam učenika većinom iz Serdahela koji su učili te instrumente, no nažalost sastav mladih bandista nije se oformio. Letinjska ustanova ponovno će pomoći u tome, pa je na predavanju održan i mali koncert kako bi djeca dobila volju za učenje glazbala. Posljednji dan bio je posvećen folkloru – pedagoška asistentica serdahelske osnovne škole Andrea Fehervári, bivša voditeljica plesne skupine KUD-a „Sumarton“, sudionike kampa poučavala je pomurske plesove, upoznala ih s raznim koracima te govorila o karakterističnim crtama pomurskih plesova. *Beta*

Hrvatski kamp tradicija u Pustari

Hrvatska samouprava Pustare već godinama za svoju djecu organizira „Hrvatski kamp tradicija“. Ove godine održan je od 25. do 30. srpnja u prostorijama Seoskog doma. Kako u mjestu nema nijedne odgojno-obrazovne ustanove, Hrvatska samouprava pobrine se za to da djecu od prvog razreda osnovne škole do završnih razreda gimnazije okupi na tjedan dana. Sudionici kampa družili su se kroz razne igre, keramičarka im je predstavila kako se izrađuju posude, bilo je kvizova, plesnih radionica, igara spretnosti... Uz razne aktivnosti djeca su učila o tome kako su nekad živjeli Hrvati u regiji, čime su se bavili, organiziran im je izlet na Muru, zajedničko kuhanje gulaša i druge aktivnosti. *Beta*

Keramičarska radionica

U MEĐUGORJU

U organizaciji Hrvatske samouprave Baranjske županije i Hrvatskog kluba „August Šenoa“ sredinom svibnja organizirano je trodnevno hodočašće u Međugorje. Na poziv se odazvao velik broj zainteresiranih, reče nam predsjednik Hrvatske samouprave Baranjske županije Mišo Šarošac. Najveći dio putnih troškova snosili su organizatori, za hodočašće po osobi tražilo se tek 6000 Ft.

Hodočasnici su bili smješteni u Međugorju u privatnom smještaju s doručkom i večerom i troškove su sami snosili. Osim Međugorja posjetili su Mostar i Sarajevo. Hodočasnički je put potpomogla i Hrvatska referatura Pečuške biskupije.

ALJMAŠ – od 11. do 13. kolovoza u bačkom gradiću održava se manifestacija pod nazivom „X. Vrtlog naroda i okusa“. U okviru tradicionalne gradske priredbe 13. kolovoza u Ulici grofa Telekija u 16 sati započet će kulturni program u sklopu kojeg će osim ostalih s početkom u 18:20 nastupiti i aljmaški KUD „Zora“. U 18:50 nazočne će pozdraviti aljmaški gradonačelnik Balázs Német, a od 20 sati mogu se kušati narodnosna tradicijska jela.

OGLAS

Hrvatska samouprava Baranjske županije traži prijedloge za odličje „Za baranjske Hrvate“ za 2022. godinu. Molimo da prijedloge pošaljete poštom ili dostavite osobno do **31. kolovoza 2022.** predsjedniku samouprave na adresu 7621 Pécs, Széchenyi tér 9.

Odličje je osnovala Hrvatska samouprava Baranjske županije s ciljem priznavanja rada pojedinaca, skupina i društava koja djeluju na polju očuvanja hrvatskog identiteta i kulture u Baranjskoj županiji.

Smjernice su za dodjelu sljedeće:

- zaštita prava manjina s naglaskom na radu manjinskih samouprava
- čuvanje kulturne i vjerske tradicije
- potpomaganje hrvatskog školstva na svim razinama
- širenje upotrebe hrvatskog jezika
- rad u krugu hrvatske omladine
- umjetnički rad, posebice u malim naseljima Baranjske županije.

Prijedlog mogu predati:

- mjesne hrvatske samouprave
- obrazovne institucije
- hrvatske manjinske institucije (zajednice)
- privatne osobe.

Nagradu može dobiti:

- 1 pojedinac
- 1 zajednica.

Uz priznanje dodjeljuje se novčana nagrada u iznosu od 50 000 Ft koji u cijelosti snosi Hrvatska samouprava Baranjske županije iz svojeg proračuna. Predaja odličja bit će održana na Županijskom hrvatskom danu. O odobrenju priznanja odlučuje Skupština Hrvatske samouprave Baranjske županije.

Pečuh, 15. srpnja 2022.

*Mišo Šarošac
predsjednik*

Dvadesetogodišnjica mature

Bivši učenici budimpeštanske Hrvatske gimnazije 4. lipnja 2022. okupili su se u HOŠIG-u kako bi obilježili 20. obljetnicu mature.

Obilježavanje obljetnice naraštaja 1998. – 2002. počelo je održavanjem razredničkog sata. Prisjetili smo se srednjoškolskih vremena, kad smo dijelili „samo“ školske brige.

Na sastanku smo doznali što se promijenilo od našeg posljednjeg susreta, od 2010. godine. Nažalost, nisu svi došli, ali se nadamo da ćemo u 10 godina uspjeti organizirati obljetnicu gdje će biti nazočni i oni koji ovaj put nisu mogli biti s nama. Zahvaljujemo našoj dragoj Zrinki Skenderović, koja nas je okupila i organizirala 20. obljetnicu. Hvala joj na trudu!

Za vrijeme školskih dana razrednica Biserka Brindza nije odustala od nas, a tako je to bilo i sad – svojim dolaskom uljepšala je sastanak. Naša se razrednica nije nimalo promijenila. Obljetnicu smo nastavili zajedničkim druženjem u gradu.

Nadamo se skorom susretu!

Anita Kovač-Mandić

KAKO I KAD ISPUNITI UPITNIK ZA POPIS PUČANSTVA?

Postoji nekoliko načina.

- 1 Samostalno na internetskoj platformi od 1. do 16. listopada 2022.**

Na mrežnim stranicama www.nepszamlalas2022.hu s pomoću 12-znamenkastog broja navedena u pozivnom pismu možete pristupiti mrežnoj platformi zatvorenog sustava koja je stvorena za ovu svrhu.

- 2 Uz pomoć popisivača od 17. listopada do 20. studenog 2022.**
Oni koji nisu iskoristili mogućnost popunjavanja mrežnog obrasca mogu odgovoriti na pitanja u razgovoru s popisivačem.

- 3 Prijavom kod bilježnika prilikom naknadnog popisa od 21. studenog do 28. studenog 2022.**
Oni koji svoju obvezu dostave podataka ne ispune do 20. studenog 2022. godine mogu to učiniti kod javnog bilježnika naselja u dodatnom roku za popis pučanstva.

2022